

ABONAMENTUL

Pe un an . 24 Cor.
Pe jum. an . 12 "
Pe 1 lună . 2 "

Arad de Duminică
Pe un an 4 Cor. — Pen-
tru România și America
10 Cor.

Arad de zi pentru Ro-
mania și străinătate pe
un an 40 franci.

TRIBUNA

REDACȚIA
și ADMINISTRAȚIA
Deak Ferenc-utca 20.

INSERTIUNILE
se primesc la adminis-
trație.

Manuscrise nu se îna-
poiază.

Telefon pentru oraș și
comitat 502.

Necesitatea grabnicei organizări.

În oștire, românul este nu se poate mai disciplinat. Satele noastre, d'asemeni, trăiesc o viață pașnică și nu se află român care să-și facă virtute din călcarea legilor. Ba, adesea, teama de legi și de pedepse merge până la slăbiciune egală cu lașitatea ori se dă cea mai eclatantă dovadă a unei inconștiențe cetățenești, isvorită mai adesea din necunoașterea legilor, din lipsa școlii politice.

Aceasta — școala politică — este ceea ce trebuie să facem mai ales pentru popor. Și înțelegem sub cuvântul »popor« pe toți: și pe țărani, și pe meșteșugari ori negustori, și pe clasa cultă, superioară. Pentru că lipsa de disciplină în cele politice este egală la toți.

Disciplina aceasta nu se poate produce decât prin instituirea unei organizări unitare, pornită însă dela un centru autorizat, pentru că așa e firea românului: acasă, în satul său, fiecare se simte tare și mare... Învățătorul zice că de ce i-ar porunci lui preotul, țăranul obiectionează că și el e stăpân pe sine și nu ni-s'a prea dat spectacolul să vedem cum o comună ori vre-un cerc electoral se organizează din propria inițiativă.

Asta au știut-o și recunoscut-o fruntașii neamului la 1881, când întințând partidul național, au ales un comitet național, o autoritate centrală care să conducă afacerile politice.. Când s'a sporit dela 7 la 25 numărul celor din comitet, s'a avut în vedere, desigur, nu numai firea noastră democratică (pornirea și la sate de a fi toți — »comiteți«), ci s'a intenționat întărirea autorității morale a comitetului, ca astfel dispozițiunile sale să nu fie obiectionate, ci toți să le considere drept poruncă națională care trebuie îndeplinită.

Dacă în era politicii pasiviste se putea însă tolera ca dispozițiunile comitetului să fie luate în considerație așa, în dragul lelii, cui cum îi place, din momentul ce s'a inaugurat politica de activitate, situația se schimbă. Conferințele naționale se țineau și puteau să aibă o înfățișare impozantă în caz când trei ori patru, ori chiar mai multe cercuri electorale omiteau să trimită reprezentanți. Că se primeau unanim ori nu hotărârile aduse, iar eră irevelant. Și nu se prea indigna nimeni nici chiar când delegatul ales

pentru conferința dela Sibiu, întorcându-se acasă, lua parte la alegeri. (Nu mai vorbim de popor, care luă parte în masă!). Doar platforma întregii lupte eră că: *nu punem candidați români!* Incolo votă cine cum îi place. Asta în era pasivității!

Azi nu mai e indiferent însă câte cercuri electorale române își pun candidați și cum luptă aceștia pentru cinstea steagului! Și e de mare importanță că alegătorii români cui dau voturile...

Iată de ce chiar cei opt deputați români aleși la 1905 au decis pe de-o parte organizarea mai temeinică, în sens modern, a partidului național, pe de altă parte prin număratoarele adunări ce au ținut în toate părțile au căutat să deștepte sentimentul național în țărâtime și mai presus de toate conștiința drepturilor cetățenești.

În iarna trecută s'a făcut un pas înainte. În Ianuarie s'a ales comitet de organizare, din sânul clubului parlamentar român, va să zică dintre cei mai autorizați membri ai partidului național, fruntași ai neamului.

Se pare însă că și acestor luptători naționali le va trebui vreme multă, străduință de fer și oboseală fără hotar, până să învingă tradiționala indolență și să întrupeze planul organizării naționale așa cum el deja de trei ani este contemplat...

Unii dintre confrăți, atât acasă, cât și dincolo, peste Carpați, pare că și-au perdut răbdarea și apostrofează pe — arădani!

Nu intenționăm să apărăm pe nici un arădan, când constatăm că azi chestia organizării se decide la periferii... După informațiunile ce avem, comitetul de organizare și-a făcut deplin datoria; șasezeci de fruntași de prin comitate au primit tot ce se cere pentru ca în cercul lor de trecere și competență să contribuie la întărirea partidului (și a neamului!) prin desăvârșirea organizării. Acei șasezeci de fruntași tac însă tăcerea peștelui. Căci e mai comod a stă locului, decât să alergi în stânga și în dreapta și pe de asupra să mai și — jertfești.

Dacă organizarea nu progresa deci în măsură cum ar fi de dorit, la nici un caz nu cei patru deputați arădani sunt de vină, ci răspunderea se împarte între toți cinstiții fruntași. Avem de a face cu păcate moștenite, de cari, așa se vede, numai cu greu ne putem scutura!

Ceeace este o mare rușine. Căci, ne mai vorbind de partidele dela putere, e destul să să facem o asemănare între noi și socia-

liști, pentru a ne rușina. În toată țara nu sunt mai mulți socialiști decât români într'un singur comitat românesc, de pildă în Caraș-Severin ori Hunedoara. Și totuși, socialiștii au pus de două ori în picioare o sută mii de aderenți și au ținut d'odată trei sute de adunări. Dispun de un jurnal mare, admirabil redactat și de alte multe foi săptămânale, în mai multe limbi, întreținute din cassa centrală, unde se adună pe an, din mici cotizații, peste 300.000 cor.

Măcar că se știe, sunt persecutați cu o furie nemaipomenită din partea guvernului.

Totuși ei nu slăbesc, ci devin tot mai tari și mai amenințatori...

Taina tăriei lor este buna organizare și spiritul de jertfă.

În ce privește mijloacele bănești, i-am ajuns chiar și în caz când am pune la contribuție națională numai pe bogătanii, pe virilștii români...

Dar mi-te când ar fi organizate masele, milioanele de țărani, între cari ar putea contribui anual câte cu o coroană cel puțin 600.000 înși!

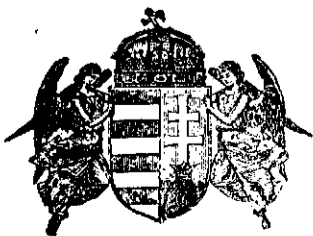
Nici nu ne dăm par'că seama de puterea mare ce-o avem, deocamdată însă putere statică, dar care organizată și bine întrebuințată, alături de socialiștii bine disciplinați, ar putea să pună capăt domniei oligarhe și ar forța toate legile prielnice poporului.

Iată de ce facem apel către toți fruntașii să pornească și să termine cu o zi mai iute organizarea proprie a da cauzei naționale un nou avânt.

Camera. Materialul de măcinat s'a mai sporit ieri cu două proiecte prezintate de premierul Wekerle. Unul despre administrarea dărilor publice și altul despre edificarea de locuințe pentru muncitorii din capitală. Guvernul pare foarte optimist, nădăjduind să treacă până la vacanțe sumedenia de proiecte câte au intrat la biroul Camerei în săptămânile din urmă. Proiectele cari agită spiritele mai mult sunt cel referitor la gratuitatea învățământului poporal și cel care proiectează urcarea dării de alcool. Discuția ce s'a încins în jurul celui dintâiu pare a se estinde mult, iar încontra celui de al doilea s'a pornit o viuă agitație de cătră marii proprietari și posesorii fabricilor de spirt. Croații nu vor lua parte la discuție decât sporadic, toată sarcina opoziției rămâne deci pe umerii naționaliștilor și sașilor. Dacă calculăm și întârzierea ce va cau-

Neumann M.

stabiliment de haine bărbătești, copii și fete.

furnisorul curții ces. reg. în Arad.

Mare asortiment în

haine gata de prima calitate.

Stabiliment deosebit pentru comande făcute după măsură.

za-o discuția dării de alcool, se pare, că vacanțele nu vor putea să înceapă decât spre sfârșitul lunii curente.

Wekerle la Viena. M. Sa a primit Duminică în audiență pe premierul Ungariei, care i-a referat despre situația politică actuală și despre planurile guvernului pentru restimpul de vară. Se crede, că Wekerle a primit din acest prilej și autograful regesc necesar pentru ajurnarea dietei. După audiență ministrul a conferat cu ministrul afacerilor comune.

Sașii în deșteptare. După Sibiu, s'au pronunțat și cercurile *Grossau* și *Nochrich* contra proiectului lui Apponyi, somând pe deputații lor să se ridice hotărât contra lui. Numai să nu asculte ca Eitel de Cohălmieni.

Banca independentă. Comisia băncii independente a terminat cu ascultarea experților în ședința ei de Luni. S'au mai rostii în chestie consilierul ministerial Halász S. Szabó K. președintele camerei industriale din Dăbretin, Chorin F., președintele reuniunii regnicolare a fabricanților. Părerile lor favorizează înființarea băncii în anul 1911. Comisia nu va mai ține ședințe sub durată sesiunii actuale, ci verosimil numai la toamnă.

Instrucția gratuită.

Sașii protestând contra noului proiect Apponyi.

Comitetul electoral săsesc din Sebeșul-săsesc a ținut în zilele trecute o ședință primind un proiect de rezoluție de protest contra proiectului nou apponyan. Iată cuprinsul acestui protest:

Comitetul electoral săsesc din Mühlbach (Sebeșul-săsesc) protestează în modul cel mai energic contra proiectului de lege prezentat camerei din partea ministrului cultelor și instrucției publice la 1 l. c. Comitetul e convins că mai multe măsuri a proiectului amintit jignesc drepturile autonome a confesiunilor care susțin școli, pune piedici cultului liber al limbii materne și servește mai mult idealului maghiarizării decât dezvoltării culturii populare.

Frumos protest. — Totuși organul din Brașov al sașilor, »Kronstädter Zeitung«, însoțește acest protest de un comentariu, în care zice că ștergând ministrul Apponyi, în urma întervenției deputaților naționaliști, dispozițiile periculoase naționalităților, — nu mai e nici o nevoie de astfel de proteste.

Dacă cetim însă vorbirea de Sâmbătă a lui Polyt și privim lupta ce au deschis-o naționaliștii, și chiar și deputații sași, contra proiectului care ne calcă drepturile autonome în picioare, — vedem că numitul comentariu a organului săsesc și indemnul lui ca să nu se mai țină astfel de ședințe electorale de protestare, sunt pripite.

Ședința de Luni.

Ieri, Luni, s'a continuat în cameră dezbaterii proiectului instrucției gratuite. Au luat parte la discuție și deputatul român *Goldts* și deputații sași *Lindner* și *Greskowitz*.

Lindner respinge proiectul lui Apponyi fiindcă acesta jignesc simțitor autonomia instrucției confesionale. Instrucția gratuită e un principiu frumos și salutar, însă actualul proiect nu o rezolvă fără a cauza pagubi în altă parte, la naționalități. Admite însă, în școlile populare, controlul statului.

Greskowitz respinge de asemeni proiectul. Arată ce analfabetă e populația Ungariei,

declară însă că actualul proiect nu e întocmit așa încât să aducă rezultate într'adevăr îmbucurătoare pe terenul culturii populare. Fiindcă celea mai mari piedici a instrucției cu succes sunt la sate, depărtările mari, cari pun sârmanilor copii mari piedici de a veni la școală. Declară că sașii sunt fideli statului ungar, dar nu vor suferi niciodată să li-se confişte dreptul sfânt al limbii. Declară că *admira pe români*, dar tocmai puterea ce rezidă în acest popor îl îndeamnă să fie cu precauție față de el.

Goldts vorbește contra proiectului, recunoaște însă că, în principiu, instrucția gratuită e mult salutară poporului. Proiectul de față însă e un nou mijloc de maghiarizare, de maghiarizare cu forță! De aceea respinge cu toată energia proiectul.

Președintele îl întrerupe advertizându-l că limba statului e cea maghiară și n'are drept s'o atace.

Goldts continuă frumos vorbind despre tendințele de maghiarizare. Ungurii serbează ziua de 15 Martie, deși ea păstrează amintirea unei lovituri crude ce s'a dat atunci naționalităților. Nu-și dea statul silința să maghiarizeze ca limbă pe naționalități, ci poftescă a lua astfel de măsuri, a aduce astfel de legi, cari să deștepte iubirea naționalităților pentru Ungaria. Acesta e principiul lui Ștefan cel Sfânt, care a înțeles atât de bine rostul bunei înțelegeri dintre popoarele aceleiași țeri. — Termină respingând proiectul.

La dezbaterii proiectului instrucției gratuite au mai luat parte în ședința de Luni deputații unguri *Ábrám*, *Dezseffy*, *Gieswein*, *Leitner* și *Bozóky*, vorbind toți pentru proiect.

„Kölnische Zeitung“ despre chestia austro-ungară.

Dăm un resumat al articolului apărut în fruntea ziarului »Köln. Z.«, insistând mai ales la cele ce ne privesc pe noi. Articolul e scris de un bărbat politic austriac, »cu mare dragoste de patria sa«.

»Mulți văd, zice autorul, în monarhia Austro-Ungară o cetate putredă, gata să se dărâme, mai ales că popoarele ce o locuiesc sunt în constantă ceartă reciprocă. Prin urmare trebuie dobortă la pământ și în locul ei flecare visează, ba o Germania până la Adria, ba stat național ungar, ba federațiune slavă etc. Dar nici unul nu se gândesc la imposibilitatea chimerei ce o urmăresc. Și mai ales visul fantastic al ungarilor nu să poate realiza: Cum poate să devie un stat unitar național când are față de 9 milioane de unguri, cu jidani și renegați cu tot, 10 milioane de români, germani, croați, slovaci sârbi etc.? și mai ales când la imposibilitatea numerică să mai adauge și cea geografică, căci ungurii sunt înghesuiți în mijlocul țării, încunjurați din toate părțile de naționalități, cari au înafară de hotarele țării frați, cu toții ostili ungarilor și cari nu așteaptă decât momentul să poată răsbuna vremurile grele și lungi de asuprire și nedreptate.

Tot așa de nerealizabile sunt și Germania până la Adriatică și federațiunea slavă, căci ar porni lupte nouă, ca cele de pe timpul lui Napoleon; căci lovesc interesele vitale ale altora, așa că se adeverește zicula, că: Austria de n'ar exista ar trebui înființată.

Dar e drept că așa nu o poate duce, pe de o parte cu veșnica ceartă germană-cehă, pe de altă parte, și mai ales, cu antagonismul dintre Austria și Ungaria. Cea dintâi cu chibzuială și bunăvoință s'ar mai putea potoli, dar până ce nu se va afla un mijloc de împăcare a interesei austriace și ungurești, nu va fi pace. Dua-

lismul a fost chemat să fie acel mijloc, dar s'a dovedit că prin el se ajunge tocmai contrar, contrastul crește mereu. Monarhia seamănă cu un car la care trag în poziții contrare doi cai; până acuma a fost mai tare Ungaria, dar acum s'a întremat și Austria și carul stă pe loc.

Prin urmare dualismul trebuie lăpădat. E meritul lui *Axel C. Popovici*, un român din Ungaria, de a fi aflat noul principiu după care trebuie alcătuită din nou monarhia, în care e foarte interesantă și *doveditoare de adâncă cunoaștere a cauzelor*, intitulată: »Stările unite de Austria și Ungaria«. El arată cu multe argumente în modul cum se vor putea păzi atât interesele monarhiei, cât și ale multelor naționalități.

Cu toate că expunerile lui Popovici sunt așa de plausible, nu li-s'au dat atenția ce li-s'ar convenit. Numai în Ungaria au înțeles însemnătatea propunerilor lui și s'au grăbit să o și confişte, în Austria presa conducătoare a tăcut și dragul puternicilor din Ungaria, de un solu și interese cu ei.

Dar astfel de idei nu pot fi trecute în tăcere, ele pătrund. Acum de curând a apărut o carte în editura lui C. M. Danzer intitulată: »Neu-Österreich« (Viena 1908), care cuprinde părerea oamenilor de știință și politică despre ideea lui Popovici. E drept, că majoritatea e mai mult sau mai puțin în contra ei, mai ales cehii, cari au ideea fixă a statului lor național. Dar se vede că și fără voie, oamenii se ocupă cu ideea aceasta și câștigă tot mai mulți aderenți. Va mai treci încă vreme până se va coace, dar va veni cu siguranță vremea aceea, mai ales că a câștigat deja inimile aceluia, cari poartă mai mult la inimă unitatea monarhiei: inimile armatei, armata speră în »renașterea monarhiei«.

Că articolul acesta cuprinde părerea foarte multor austriaci, dovedește faptul că a fost reprodus în o seamă de foi germane din Germania și Austria. — Ungurii se înțelege l-au făcut uitat.

Din România.

Dela Curte. M. M. L. L. Regele și Regina și A. A. L. L. R. R. Principii moștenitori, vor părăsi Capitala Marti 3 Iunie, pentru a lua reședința de vară la Sinaia.

DI C. Stere, fost prefect, deputat, profesor universitar și director al revistei »Viața Românească« a fost ales președinte al clubului liberal din Iași. O delegație compusă din dnii C. Pennescu, deputat, Gr. Bucliu, S. Gheorghiu și alții, se va duce la București pentru a comunica această alegere dlui D. Sturdza, șef al partidului național liberal.

Suveranii la moși. M. M. L. L. Regele și Regina și A. A. L. L. R. R. Prințesa Maria, Prințesa Carol și Prințesa Elisabeta au vizitat Jol Târgul Moșilor.

Înainte de sosirea suveranilor se aflau în pavilionul regal d-na Zoe D. Sturdza, d-na și d-l Ion I. Brătianu, ministru de interne; d-na și d-l T. Stellan, ministru de justiție; d-nii Anton Carp, ministru de domenii și V. G. Morțun, ministru lucrărilor publice; d-na și d-l Vintilă Brătianu, primarul capitalei; d-na și d-l I. Niculescu-Dorobanțu, prefectul de Ilfov; d-na și d-l C. Al. Măneșteanu deputat etc.

Altețele Lor Regale au sosit la orele 6 și au fost întâmpinate la scara pavilionului de dl primar și d-na Vintilă Brătianu, care a oferit flori Prințeselor Moștenitoare.

Majestățile Lor au plecat dela palat în automobil deschis, precedați de dl Emil Petrescu, prefectul poliției, la orele 6. Peste 10 minute au fost la pavilionul regal, unde au fost întâmpinați de dl primar și d-na Vintilă Brătianu, care a oferit flori M. Sale Reginei. Suverana a urcat treptele pavilionului, sprijinită de brațul dlui Anton Carp, ministru domenii, și al dlui Vintilă Brătianu, primarul capitalei.

Majestățile Lor și Altețele Lor Regale s'au întretinut în modul cel mai afabil cu d-nele Zoe

Sturdza, Brăflanu, Stelian cu d-nii ministri și cu celelalte persoane de distincție.

Suveranii au admirat mult frumosul aranjament al pavilionului regal, precum și lucrările expuse acolo, cari au fost lucrate de copii moralmente abandonati și de deținuții penitenciarului Văcărești. De asemenea au admirat vitrinele cu costume naționale din Argeș, Dolj, Mehedinți și Vâlcea, obiectele de fatanță și olărie, expuse de societatea »Domnița Maria«.

În timpul vizitării pavilionului regal, un grup de călușeri au executat diferite jocuri naționale, cari au fost mult admirate de Principii Carol și Elisabeta.

În pavilionul regal s'a servit Suveranilor, Altețelor Lor și asistenței șampanie, bomboane și înghețată.

După aceea Familia regală a vizitat diferite pavilioane din târgul Moșilor. La pavilionul copiilor abandonati Suveranii au fost întâmpinați de d-na Elena Sr. Pherekyde, prezidenta societății M. S. Regele a binevoit a oferi 1000 lei societății. Au mai vizitat pavilionul de olărie și frângerie a Domeniului Cocloc, de unde au cumpărat un model de casă țărănească.

Familia Regală a părăsit târgul Moșilor la orele 7 și jumătate seara.

Casa Rurală. Dl Anton Carp, ministru de domenii, a luat ultimele dispozițiuni în vederea emiterii acțiunilor Casei Rurale.

Emisiunea acțiunilor va avea loc la 15 Iunie. Subscrierile se vor face, în București, la Casa de depuneri și consemnături și Banca Națională; iar în provincie la administrațiile financiare și la sucursalele Băncii Naționale.

Această emisiune va consta din 20.000 acțiuni a 500 lei fiecare, în valoare de 10.000.000 lei. Din acestea 10.000 acțiuni vor aparține statului, iar celelalte 10.000 particularilor.

Subscrierile vor trebui să depună o garanție de 10 la sută, din care se va reține primul vărsământ, iar surplusul garanției va fi restituit.

Al doilea vărsământ va avea loc în Septembrie viitor și al treilea în Octombrie.

Condițiunile în cari se vor face aceste operațiuni vor apărea în »Monitorul Oficial«.

Fundațiunea »Vatra Luminosă Regina Elisabeta« va face să apară o revistă săptămânală, intitulată »Vatra Luminosă«, cu începere dela 8/21 Iunie.

Revista va sta sub înaltul patronaj al M. S. Reginei, și se va ocupa nu numai cu interesele fundațiunii »Vatra Luminosă« ci și de ale tuturor instituțiilor și societăților de binefacere din țară. Se vor publica, în feieton, după înalta autorizație a M. S. Reginei, scrieri literare de Carmen Sylva.

Din Bucovina.

Serbările »Junimii« din Cernăuți.

— Corespondență particulară a »Tribunei«. —

II.

Marți dimineața s'a ținut serviciu divin și parastas pentru membrii și binefăcătorii repausați ai societății. A servit P. C. Sa arhimandritul vicar Calinescu asistat de prof. de teologie dr. T. Tarnavski și dr. Saghin.

După serviciu toți oaspeții s'au adunat în cabinelul societății din »Palatul național« spre a ezista la deavălirea portretului celui dintâi conducător a societății, a lui dr. Dimitrie Onciul, distinsul profesor de istorie dela universitatea din București. În puține cuvinte președintele Cornel Cornean salută pe toți oaspeții și apoi dă cuvântul dlui profesor Iancu Nistor, care în o dizertațiune ținută în termeni elogiosi apreciază activitatea dl Onciul. Apoi se desvălește portretul lucrat frumos al dlui Onciul, care răspunde emoționat la ovajunile ce i-se fac. Prin aceste președintele invită publicul prezent la șezătoarea ce se va ține la orele 11 în sala filarmonică.

Șezătoarea literară.

Sala cea mare, spațioasă era lăcuită de public adunat, cu să asculte pe cei mai aleși scriitori ai neamului nostru. După cuvântul de deschidere

a președintelui Cornean — între aplauzele nesfârșite ale publicului s'au aplecat dl profesor N. Iorga și ține o cuvântare, cum numai dsa știe, electrizează publicul pentruca la sfârșit însuși să se emoționeze. În partea primă a vorbirii sale apreciază meritele de istoriograf a dlui Onciul, care s'a distins și ca conducător și bun gospodar al arhivelor statului din București și ca un pedagog neîntrecut al tinerimii, apoi trece să vorbească despre alt bucovinean, fost conducător al »Junimii«, nerecunoscut de frații săi și prigoniți și în regat unde se refugiase. Cuvintele calde ce le-a spus despre regretatul dr. George Popovici, au pătruns și înflorat inimile celor prezenți și am văzut scurgându-se lacrimi pe fețele multora. E imposibil să redăm și măcar în palide culori grandioasa vorbire a dlui Iorga. Ea va rămânea imprimată veșnic în inimile celor prezenți și împreună cu părinții regretatului dr. G. Popovici, cari cu lacrimi în ochi ascultau parantarea fiului lor, — toată Bucovina îi aduce mulțumirile sale pentru aceasta.

A urmat apoi să citească poezii din scrierile lor. Cu glas încet își citi dl Anghel o poezie a sa și apoi fragmente din comedia scrisă de d-sul și de St. O. Iosif și publicată în »Viața Românească«. Dl Sadoveanu citi două schițe din »Dureri înăbușite« și la urmă dl Iosif alt fragment din comedia amintită mai sus. Pe toți i-a răsplătit publicul cu aplauze frenetice, manifestându-și totodată și mulțumită pentru frumoasele clipe, ce le-a avut.

După șezătoarea literară a urmat la orele 2 banchetul, la care au luat parte peste 50 de persoane.

Teatrul.

Ca încheiere a serbărilor din Cernăuți s'a predat Marți seara piesa dramatică a postului Iosif »Zorile« în teatrul orașenesc. Și dacă punctele de până acum din programul serbărilor au fost curat naționale — cu »Zorile« s'a pus coroana acestor înălțătoare momente.

Preotul Dan, dintr'un sat de lângă A ba lulia, fiindcă a sfințit steagul oamenilor săi, cari s'au dus în lagăr, trebuia să fugă de acasă lăsându-și soția și copilul singuri acasă. Pe drum spre România o întâmplare îi făcu să se întoarcă acasă, să-și apere neamul. Și întors acasă găsi acolo pe mamă-sa, care venise la el, după ce l-au omorât ungurii soțul, să-l roage să răsbune moartea tatălui său. Dan nu voia să rămână acasă, căci se grăbește în lagăr, dar la rugămintea nevastei sale și a copilului său, rămâne totuși până în ziua următoare, să se odihnească. Dar căpitanul de panduri, care pădând în jurul casei îl văzuse, când a intrat, — respins de soția lui Dan, îl prinde cu pandurii și îl duc în temniță, unde îl și osândesc la moarte.

În temniță îl cercetează tinera sa soție, care-i spune cum un nobil protector l-a mântuit familia și că același a promis, că l va scăpa și pe Dan dela moarte. Apoi între sbucumările tinerei femei se despart și la copilul său îi lasă vorbă »să se poarte bine... și să nu-și uite legea pentru lumea asta întregă«. Protectorul amiafit fusese groful de Nyári, coleg de școală odinioară cu părintele Dan. Acum veni să-l cerceteze și să-l scape din temniță, drept răsplătă pentru că și Dan îl scăpase odată din valurile Târnavii. Groful îi propuse să fugă din temniță, căci el a pregătit ferenul, ceace însă Dan o respinge cu demnitate. Se încinge apoi o discuție între ei, în care Dan își apără naționalitatea, contra invectivelor fudule ale magnatului. Între aceste intră moșii în oraj, îl aprind, groful de abia scapă. Pe Dan însă nu-l mai află în viață, căci Gabor îl împușcă în momentul ultim. Cu lacrimi în ochi, dar cu energie îl dă mama Aniale la copilul lui Dan năframă plină de sânge drept »steag sfânt pe care scrie răsbunare«. Conținutul acestei piese precum se vede e național, scos din glorioasa epocă a re-deșteptării noastre, din anul 1848. Și dacă luăm în considerare frumosul joc al diletanților cu drept putem spune, că piesa a reușit din toate punctele de vedere.

Rolul părintelui Dan l-a jucat dl Ioan Broșu, st. teol., cunoscut bine publicului bucovinean, dela alte reprezentări, când a jucat tot așa de excelent ca și în »Zorile«. Pare, că a fost crescut în rolul său, cu atâta temperament l-a jucat și nu odată ne-au trecut fiori prin trup, când prin puternica-i voce, pronunțul frumos și curat al-

guranța de artist crea scene neuitate. Cu deosebire cu groful a fost puternic, apărându-și neamul, când roși la urmă versurile atât de frumoase ale poetului:

Vezi nu suntem două ramuri,
Din același trunchiu pornite... Două rase, două
neamuri

Amândouă față'n față sub același cer crescute
La olaltă înfruntăm vjelele trecute,
Dar acum fiecare năzuiește spre lumină,
Fiecare vrea să prindă mai adâncă rădăcină,
Și-a urșite între ele pururea război să poarte,
Încețate 'n luptă oarbă pe viață și pe moarte!

Mama preotului Dan, Anisia, a fost jucată de d-șoara Eufrosina Täuber, cu foarte multă înțelegere. E greu de înțeles chinul unei mame, ce și pierde soțul său într'un mod atât de groznic, și care se vede înșelată în nădejțile sale, în fiul său — dar e și mai greu de interpretat un astfel de rol, și cu toate aceste d-șoara Täuber a jucat așa de bine pe mama Anisia, s'a achitat minunat de rolul său. D-șoara Vica Turcan în rolul tinerei soției lui Dan a cucerit inimile întregului public prin jocul său. Tinera nevestă, cum ne-a interpretat-o d-șoara Turcan e foarte simțitoare, plânge și se bocește mult, când nu are nici o știre despre bărbatul ei — și e toată bucurie și gingășie, când acesta se reîntoarce acasă. Dl profesor Orest Luția a știut redă foarte bine tipul superbului magnat, desprețuitorul neamului valah și împreună cu dl Broșu au interpretat admirabil discuția dintre conte și preotul român. Bine s'au achitat de rol și dl Litvinuc (căpitanul Gabor) și ceilalți, pandurii și moșii. Au plăcut mult frumoasele moște în portul lor cel simplu dar atât de frumos. Reușita piesei în mare parte se poate atribui istețului regisor, dlui profesor Rabener.

Înainte de pleasă s'a făcut un tablou vivanț, care reprezenta pe români aducând omagii împăratului. Apoi dl Zaharie Bârsan a declamat Sstara III de Eminescu, dând prilej astfel întâia dată publicului bucovinean să-i admire arta sa. Dl Broșu a declamat un frumos Prolog compus de d-sa (scrie poezii foarte frumoase) și de dl Leandru Cocâră. — Iar la sfârșitul piesei s'au făcut două tablouri vivante, unul reprezentând preamărirea poetului Iosif, iar celălalt predarea steagului tricolor de d-șoara române »Junimii«.

Iar drept mulțumită poetului Iosif, autorului »Zorilor«, i-s'a predat între acte o admirabilă cunună de lauri de argint, între ovajunile și aplauzele nesfârșite ale publicului entusiasm.

Escursiunea la Putna.

Nu era mai natural, decât că după aceste frumoase serbări oaspeții să peregrineze la locurile sfinte ale Bucovinei și ale României, la mormântul lui Ștefan cel mare.

Miercuri în 10 o parte dintre oaspeții între cari amintim pe d-nii Stare, Anghel, Sadoveanu, Bârsan, dnul dr. Bodea cu doamna, dna Zoe Mihăilescu cu d-șoara Virginia Morar, d-șoara Dorina Täuber, frații din Argeș, dnul Negruț, P. Suciu și Colbas, studenții din România și tinerimea din Bucovina.

În Putna la gară a așteptat pe oaspeți, o mulțime de popor în frunte cu vornicul Eliseu Băcu, care l-a primit pe oaspeți cu o frumoasă vorbire la care a răspuns președintele societății domnul Cornel Corneanu.

Apoi s'a servit masa în »Casa Națională« din Putna rostindu-se mai multe toasturi.

Las descrierea acestei călătorii unei pene mai iscusite și mai amintesc numai vizitarea peșterii lui Danil Sihuștru și apoi a mănăstirii, unde ne-a primit, condus și încuarțit P. C. Sa arhimandritul Patraș, cu binecunoscuta sa amabilitate.

Joi dimineața s'a oficiat parastas întru memoria eroului nostru, a lui Ștefan cel sfânt și mare și apoi luând masa și aducând oaspeții mulțumirile lor părintelui arhimandrit, ne-am depărțat cu inimile pline de frumoase nădejdi, că și în obidita Bucovina, va avea cine să fie sentinela celor mai sfinte locuri ale noastre.

Serbările au făcut impresie foarte bună asupra tuturor oaspeților. Cu caracterul lor adevărat românesc, când se prăznuia jubileul unei societăți absolut naționale românești, au cucerit inimile tuturor celor prezenți.

Laude necurmăte și binemeritate s'au adus cu deosebire președintelui Cornel Cornean, care a lucrat atât de mult pentru reușita serbărilor, a căror suflet a fost dânsul. I s'a urat un și mai strălucit viitor pe strălucita cale, ce și-a ales-o.

Iar noi, cei ce am luat parte la aceste serbări, clipe dulci și înălțătoare, strigăm »Junimii« un *Vivat, crescat, floreat »Junimea«!*

Ali quis.

Din străinătate.

Intrevederea dela Reval. Într-o convorbire cu corespondentul ziarului »Matin«, primul ministru rus Stolypin a zis că baza politicii externe a Rusiei rămâne alianța cu Franța.

În cercul înțelegerei noastre cordiale — zice dânsul — am isbutit să atragem și pe Anglia.

Dar, pe lângă prietenia aceasta, rămâne neclintită prietenia tradițională cu Germania, care nu poate să jghească pe nimeni.

Înțelegerea cu Anglia prezintă o garanție pentru pace — zice Isvolski. Ea pune capăt diferențelor ivite până acum între cele două țări.

Corespondentul ziarului »Matin«, înainte de-a merge la Reval spre a asista la întrevederea regelui Angliei cu țarul, s'a dus la Petesburg spre a afla părerea cercurilor diplomatice asupra acestui eveniment.

Dânsul comunică ziarului său într-o lungă telegramă, impresiile dobândite și constată că cei din Petersburg nu consideră situația politică din Europa așa de schimbată cum cred cei din Franța și Germania.

Discuțiile în camera italiană asupra fortificării graniței ostice. Alături de discuția proiectului căilor ferate deputatul naționalist Felissent, a declarat că primește în general proiectul, dar a accentuat totodată că din punctul de vedere al apărării graniței ostice nu este mulțumit cu acest proiect, deoarece nu s'a luat între cheltuielile bugetului de comerț și construirea alor două linii ferate noi.

A mai declarat că construirea liniei Ostiglia-Legnano-Montagna nu mai poate întârzi. Cine e în contra acestei construcții, — își jertfește de bunăvoie țara. Dacă membrii statului major italian nu recunosc necesitatea construirii acestei linii, greșesc. Aminteste cum generalul Baldissera s'a declarat pentru construirea de linii noi ferate în Lombardia. Granița ostică nu are lipsă numai de fortificații, ci și de linii ferate bune: Austria în timp de concentrare are la îndemână șase linii ferate spre Italia, pe când noi numai trei: Bologna-Treviso, Verona-Treviso și Cremona-Treviso. Acestea nu sunt suficiente. Trebuie să construim linia Montagna-Treviso, care duce la Veneția, deoarece acest oraș în caz de război numai astfel va putea fi apărat repede. Felissent dorște ca Italia să privească liniștită în viitor. Gloriții ministru-președinte (întrerupe): Da visezi cu ochii deschiși!

Felissent: Iar Dv. dle președinte, cu ochii închiși, dar pentru aceea recunoașteți, că Italia trebuie să fie astfel fortificată, ca ori și când să se poată apăra.

Glotti: Tocmai asta o intenționăm.

Felissent: Bine, să discutăm deci serios și conștient chestia aceasta, căci pot să vie vremuri grele și — în general — să nu visăm nici cu ochii deschiși, nici cu ei închiși.

Cale fierată. Se depeșează din Constantinopol că după informațiuni din sorginte sârbească, acordul în chestiunea liniei Dunăre-Adriatică va fi semnat în curând.

Vor participa grupul francez al băncii Otomane cu 45 la sută, Italia cu 35, Rusia cu 15, Sârbia cu 5 la sută din capital.

Expoziția franco britanică. Expoziția aceasta din Londra la care se lucrează de 17 luni, se întinde pe un teren de 140 acri. Prin concentrare și limitare a fost cu puțință să se poată da o

panoramă importantă bogățiilor, resurselor naturale, a sânguinței comerțanților, a industriei, artei și mai cu seamă a nivelului cultural al ambelor țări. Expoziția e în sine un mic oraș a cărui arhitectură produce în unele locuri o impresie artistică. Toate ciădirile, fără excepție, ale expoziției, fie turnuri, cupole și minarete orientale sau pagode indiene au culoare albă, din care pricină poporul a și botezat numai decât expoziția »Orașul alb«. Ciădirile principale sunt: hala mașinelor pe o întindere de 300 mil picioare pătrate; pavilionul orașului Paris, pentru construirea și îmbunătățirea cărui s'a acordat 300 mil franci; casa muncii femellor, a artelor decorative, palatul englez și francez al artelor; o hală a științelor, două pavilioane pentru educație și învățământ. Sportul, muzica, igiena socială, agricultura, industria textilă, artele frumoase, etc., au pavilioane mari și remarcabile din punct de vedere arhitectonic.

Pavilionul artelor frumoase cuprinde lucrările maestrilor școlilor franceze și engleze; e și o expoziție a artei nord-engleze. Australia, Finlanda Nouă, Canada, India, Indochina și coloniile Franței, Candiă, Nigeria, coastele aurifere, își au palatele lor mai mari sau mai mici, cari vor cuprinde obiectele cele mai interesante ale acestei expoziții. Tot ce cuprinde pământul în aceste ținuturi, ca: aur, cărbuni, minereuri, chimicalii, mărgăritare, pești, cereale, fructe, păsări, s'au expus, ca o dovadă de bunăstare, de bogăția acestor țări. Marele stadion al expoziției, în care vor avea loc jocurile olimpice, poate încăpea 150.000 de oameni.

Întreg complexul expoziției e străbătut de canale, cari în unele puncte formează lacuri și cascade. Seara, orașul acesta a b, luminat de sute de mil de lumini electrice albe și roșii galbene prezintă un aspect feroic.

Ziarul »Standard« află din Reval că o instituție s'a sinucis cu două zile înainte de sosirea țarului în acest oraș, aruncându-se înaintea unui tren, din cauză că nu voia să execute ordinele ce primise din partea organizației teroriste, pentru asirea familiei imperiale.

Situația în Pesia. Ziarul englez »Daily Mail« anunță din Teheran următoarele: »În 14 l. c. toți funcționarii atât cei civili cât și cei militari au început greva. Șahul zi de zi adună tot mai multă ostire în jurul său. Președintele parlamentului a primit telegrama de aderență din întreaga țară. Spiritele sunt incendiate de dorul revoluției. Parlamentul a hotărât că în curând va înalța șahului un memorandum, în care se provoacă ca să sprijinească parlamentul în lucrările sale de restabilire a ordinii; totodată îi va aminti și de toate faptele anticonstituționale săvârșite în decursul domniei sale. În caz, dacă răspunsul Șahului va fi negativ, parlamentul se va împrăști lăsând în frâu liber pornirilor din țară.

Serbările dela Nădlac.

— Corespondență particulară a »Tribunei«. —

Duminecă dimineața a sosit P. S. S. episcopul Ioan I. Papp în vizitațiune canonică la Nădlac, comuna fruntașă dela margine. Era însoțit de suita următoare: P. C. Sa protosințelul R. R. Ciorogaru, asesorul referent G. Popovici, protopopul V. Beleş, protodiaconul dr. I. Suci, diaconul dr. G. Ciuhandu și alții. La gară a fost primit de un număr mare de credincioși veniți într'un impozant șir de trăsuri, și de un banderiu splendid. În numele credincioșilor a vorbit fruntașul țaran Vidican, iar în numele autorităților politice fibirăul Székely. Dela gară mărșul convoiu a condus, în mijlocul aclamației generale, pe înaltul prelat la casa dlui Aurel Petrovici, unde a fost găzduit P. S. Sa. Serviciul divin a fost pontificat de însuși

P. S. Sa episcopul Ioan I. Papp, asistat de suita aradană și de preoții locali Mircovici și Chicin, apoi protopopul P. Miulescu (B. Comloș) și preoții Nemet (Șeitin) și Aurel Pap (Socodor). P. S. Sa a ținut o potrivită cuvântare ascultată cu multă atențiune de numeroșii credincioși, și a sfințit de preot pe tinărul Rocsin, iar de diacon pe C. Lazar. În tot decursul liturghiei răspunsurile le-a dat corul seminarial condus de profesorul Trifu Lugojan.

După liturghie a urmat recepțiunile prezentându-se autoritățile bisericesti gr. catolice române, gr. or. sârbe, rom. catolice, evanghelice și mozaice. Apoi parochienii gr. or. din loc, gr. catolicii din loc, gr. orientali din Șeitin și Cenadul-unguresc, în frunte cu preotul Romul Nestor, apoi conducătorii administrației politice din loc, a judecătoriei și școlii de stat.

La banchetul dat la ospătăria mare au participat 170 de persoane, români, slovaci, sârbi și chiar și unguri, de toate confesiunile, între cari șefii tuturor autorităților. S-a toastat: pentru M. Sa împăratul, P. S. Sa Episcopul, pentru autorități și corporațiuni, pentru comuna parochială și pentru suita episcopescă. Seara înaltul oaspe s'a întors la Arad, iar în Nădlac s'a dat un reușit concert cu o petrecere animată. Corul seminarului atât în decursul serviciului divin cât la concert a excelat ca totdeauna.

Vorbirea domnului deputat Dr. Iuliu Maniu.

rostită în ședința dela 11 Iunie a Camerei în chestia proiectului de lege sanitar.

Sunt locuri, unde comuna e situată la 50—60, ba chiar la 70 chilometri dela sediul medicului cercual. Prin urmare pentru omul care locuiește la 80 de chilometri e cu totul indiferent câte suflete locuiesc în respectivul cerc, căci el și așa nu poate ajunge la posibilitatea de-a fi împărțit de tratament medical. Eu din punctul de vedere al perfecționării serviciului sanitar consider de absolut necesar, ca să se statorească deja în legea prezentă și să nu se lase exclusiv pe placul oficiilor autonome comitatense, ca într'un cerc medical câte suflete e iertat să fie, sau cât de departe poate fi dela locul unde își are locuința medicul cercual, cea mai îndepărtată comună. Accentuez: ori după numărul sufletelor, ori după depărtare trebuie stabilit modul, cum să se normeze procedura corectă a corporațiilor autonome: la formarea acestor cercuri.

Cu chestia aceasta e în legătură strinsă un alt caz foarte des, și anume, că sub administrația unui singur medic cercual se află mai multe cercuri. Din cauza aceasta se întâmplă astăzi că un medic are câte două, ba și câte trei cercuri, cari trebuiesc îngrijite și împărțite de ajutor medical, deși putem arăta, că un medic nu e în stare de-a satisface nici trebuințele medicale ale cercului sau propriu. Recunosc, că cauza acestei împrejurări a fost până acuma și salarizarea slabă a medicilor, căci nu s'a găsit om cu calificăție corespunzătoare, care ar fi mers nu știu în ce ținut spre a îndeplini acolo serviciul medical. Dar nu numai aceasta a fost cauza, ci foarte adese-ori multe interese de alt soi au mai fost în mijloc. Dacă medicul, — fie cercual fie districtual, — a trăit în relațiuni bune sau amicale cu forurile cari hotăresc la treburile acestor, atunci l-au dat și câte 2—3 cercuri, pentru a-l mări venitul. (Adevărat! Așa e!). Posibilitatea aceasta trebuie cu totul exclusă. De aceea după părerea mea ar trebui declarat cu toată hotărârea, ca substituiri de felul acesta nu se admit și întru cât aceasta totuși s'a aplica numai cu învoirea

Cel dintâi atelier de pietre monumentale aranjat cu putere electrică.

Gerstenbrein Tamás — maeștru de monumente și pietre de amintir. —

Fabricație proprie din marmoră, granit, soynit, labrador etc., din pietre de mormânt magazină se află în Kolozsvár, Ferencz József-ut 25. Căneclaria și magazinul central: **Kolozsvár, Dézsma-u. nr. 21.** Telefon 662. Filiale: Nagyvárad, Nagyzeben, Déva și Bánpartak.

provizorie a ministrului de Interne se poate aplica și numai pe un timp oarecare. (Aprobări.)

O chestie foarte importantă a acestui proiect, care e în legătură cu un alt punct al programului partidului nostru, este chestia tratamentului medical gratuit.

Proiectul cuprinde în privința aceasta ceva dispozițiuni, conform cărora cel sărac să fie îmbrățișat de tratament medical gratuit. Dar unde e hotarul unde se începe sărăcia? A stabilit în lege, că cel sărac are parte de tratament medical gratuit și că primește medicamente gratuite o simplă imposibilitate (Aprobări). Eu sunt de părere, că ar trebui stabilită o formulă oarecare, care să arate la acela, când se poate considera cineva sărac într-o anumită comună. Căci nu numai acela e om sărac, care între împrejurări normale este considerat ca atare (aprobări), care n'are absolut nimic, și nu numai acela e om sărac care este considerat ca atare conform usului administrației și care n'are mai mult decât face câștigul de o zi al unui muncitor. Când voim să reformăm temelnic serviciul sanitar, când îl promovăm și îngrădim, nu e destul să restrângem noțiunea pauperității între hotare de acestea. Eu cred, că din punctul de vedere al tratamentului medical gratuit, dacă legislația fie și numai în parte și-l consideră de o datorință serioasă, pentru stabilirea pauperității trebuie fixate hotare mai largi.

Cine cunoaște împrejurările și știe, că cauza lor mai multe cazuri de moarte întâmplătoare fără medic și acela, că respectivul bolnav nu e în stare să dea pe timpul bolii din câștigul său o bonă sau două ori și mai multe, dacă medicul trebuie să lase în comună și atunci, când bolnavul, că valoarea unei corone sau alor două corone e cu totul alta din punctul de vedere al nostru și e mită din punctul de vedere al celui care are de-a lucra 2—3 zile până le câștigă atunci, de bună seamă trebuie stabilit în această lege, că ce înțelegem sub »om sărac« (aprobare) trebuie să fie acela, și care să fie averea cea mai mică a acelora, care se împărtășesc de tratament medical gratuit.

Cu chestia aceasta e în legătură și o altă chestie, și anume servirea gratuită a medicamentelor. Știm că și acum se practică împărtășirea săracilor de medicamente gratuite. Ministerul de Interne însă a stabilit medicamentele, care nu pot fi date gratis și dacă medicul din întâmplare totuși ordonă un astfel de medicament, este obligat să-l plătească el însuși. Am avut ocazia să mă aflu în situație, că mai ales remediile alinătoare sunt puse din împărțirea gratuită, ceea ce într-adevăr e o procedură nejustă și nedreaptă, căci omul sărac tot așa simte durerea, ca și altul și trebuie să plătească și de vină, dacă nu poate plăti din mijloacele proprii lucrul destinat pentru alinare a suferințelor. Eu recunosc, că în cazul abuzurilor trebuie puse stavile, a merge așa departe, încât să se opriască servirea medicamentelor, — d. e., piutele nu se dau, șervețele și leacul lichide — e nejust și e o mare nedreptate.

Alară de acestea mai este o chestie foarte importantă — la cetirea a treia fac pendentă și anume de la îndreptarea ce se referă la aceasta — și anume care a făcut amintire și din raportul, în chestia alegerii medicilor. În sensul §-ului 6 din legea acesteia medicul cercual se alege pe baza indicației protopretorelui de alegători exmiși de comunitate aparținătoare cercului în raport cu numele sufletele, și tot atâți alegători trimiși de comitate dintre membrii comisiunii administrației. Eu, onorată Cameră, mai bucuros primesc amintirea directă din partea statului, decât moartea de alegere. (Aprobări în centru). Cu toate că mi place să combat cât pot din răspunderea dărilor din partea statului, până când nu stă sub conducerea de azi. Căci aceasta înseamnă altceva decât dreptul de denumire al vice-comitelui. Protopretorele nu va candida nicu, pe care nu-l voeste vice-comitele și apoi

aceia, pe cari li exmite vice-comitele de sigur vor voia pentru candidatul vice-comitelui, iar din comune cine se vor trimite ca alegători? Notarul primarului, eventual preotul și un mare proprietar cu vază, prin urmare tot oameni supuși, astfel e cu totul exclus, ca rezultatul alegerii să nu atârne singur de la vice-comite.

Dacă ne-am aflat în niște stări ideale, dacă am fi convinși că vice-comitele și membrii exmiși de dânsul numai de »salus rei publicae« vor voia liber de influența vice-comitelui ori a altuia, atunci poate că am putea aproba rezolvirea chestiei în modul acesta, dar fiindcă eu cunosc viața de afară și trăiesc în cercul de activitate al administrației, știu, că numai foarte arareori se întâmplă să fie condus vice-comitele de »salus rei publicae« în sensul curat al cuvântului. (E adevărat! Așa e! — în centru). Citez să afirm, că paragraful acesta va fi izvorul celor mai mari abuzuri.

Nici nu știu, ce poate fi într-adevăr motivul acestei dispozițiuni. Am meditat asupra acestui lucru dar nu mi-a reușit să-l găsec. Ori facem denumire, ori acordăm dreptul de alegere; dacă însă acordăm cuiva dreptul, atunci să-l respectăm, iar nu să ne dăm silința ca odată cu acordarea dreptului să afirm și să dăm și mijloacele spre eiudarea celui drept. (Aprobări vii). Dacă susținem dispozițiunea aceasta a legii, eu pot spune cu toată siguranța, că nu va exista în dreptățile de alegere a medicilor cercuali, medic cercual va fi totdeauna acela, pe care-l va impune clica din fruntea comitatului sau vice-comitelui. În comitate, unde domnesc în mare parte încă tot unele rămășiți ale vremurilor trecute, niște clici organizate, știu, cât de greu e a valida într-o câțiva țări de acestea voința publică chiar și pe lângă o libertate deplină garantată prin lege, dar mai pe lângă o astfel de îndreptățire de alegere! Putem deci să spunem cu toată siguranța, că dispozițiunea aceasta a legii e o rezolvare nu se poate mai nenorocită, atât cu privire la alegerea medicilor, cât și la societățile cetățenești. (Aprobări vii). Cu mult mai bucuros ne dăm învoirea la acesta, ca medicul să fie denumit de către guvern, decât să fie ales pe calea aceasta, cu desconsiderarea și excluderea cetățenilor interesați. (Sgomot).

O altă chestie, foarte importantă în proiectul de față, e cunoștința limbilor. (S'auzim! S'auzim!) Recunosc, că proiectul se năzuiește să aie o rezolvire și dispune ca medicul ales e obligat să învețe limba ținutului respectiv, în decursul unui timp fixat de vice-comite după împrejurări. Dispozițiunea aceasta însă n'o află de suficiență, căci mi aduc aminte de cazuri, care le-aș putea înșira, când la comune sau ținuturi nemțești sau românești astfel de medici cercuali sau districtuali sunt aplicați, care nu știu nici o boabă din limba respectivă. Când a fost medicul ales, nu zic, că nu l-a obligat protopretorele sau vice-comitele să se silească a învăța limba poporului; a și promis totdeauna, dar nu și-a împlinit promisiunea. (Sgomot). (Va urma).

În amintirea lui C. Porumbescu.

Reuniunea română de muzică din Sibiu sărbătoază împlinirea unui pătrar de veac dela moartea valorosului compozitor român Ciprian Porumbescu cu următoarele festivități, Luni, în 2/15 Iunie 1908:

1. Parastas, oficiat cu concursul corului dela »Seminarul Andreian« la ora 10 a. m. în biserica Catedrală.
2. Matineu în sala dela »Gesellschaftshaus« la ora 11 a. m. Intrarea liberă.
3. Reprezentațiune teatrală sara, la ora 7 1/2 în Teatrul orașenesc, Merți, în 3/16 și Joi, 5/18 Iunie

1908: La 7 1/2 ore seara repetirea reprezentațiilor teatrale.

Onoratul public român este invitat cu toată cinstea să participe la aceste sărbări. Invitări personale nu se fac. Sibiu, în Malu 1908. Comitetul Reuniunii.

*

Reuniunile surori: Reuniunea rom. de cântări și muzică din Oravița-mont, »Concordia« reuniune de cântări gr. cat. și Reuniunea de cântări și lectură gr. ort. din Oravița-rom. aranjează Duminică la 21 Iunie nou 1908 în localul »Grădinei de țir« din Oravița-mont. un Concert festiv în memoria lui Ciprian Porumbescu marelui nostru compozitor. *Ventul curat e destinat pentru fondul Monumentului Porumbescu din Stața.*

Papa Piu al X-lea și Români.

Între momentele de înălțare sufletească ce s'au relevat în cursul pelerinajului la Roma a unui grup de români condus de prelații gr. cat. de Oradia și Lugoj, cel mai prețios și de o însemnătate mai generală pentru noi e audiența la seninul cap bisericesc al Romei Papa Piu al X-lea. Papa a primit cu afecțiunea celei mai clare sincerități pe românii pelerini adresându-le o cuvântare rostită cu vervă și împărtășind de binecuvântarea s'a nu numai pe pelerinii de față, ci pe întreg poporul românesc. Cuvintele papei au fost tâlcuite în românește de episcopul Lugojului dr. V. Hossu. Unul din pelerinii prezenți descrie acest moment în Gazetă în chipul următor:

Era interesant pentru noi — nu să ascultăm interpretarea, că toți am fost înțeles ce a zis Papa, — ci să vedem ce impresie face Sfântul Părinte graful nostru românesc. Papa asculta cu viu interes cuvântarea episcopului dr. Hossu. Asculta mai cu atențiune decât noi: părea că vrea să străbată în tainele limbei acestui popor românesc. Și când se potrivea câte o frază de o latinitate mai curată, de un înțeles mai străveziu, pe fața lui se vedea o radiare de lumină și mulțumire și cu un fin gest sublinia aprobător traducerea făcută.

Din discursul papei transpiră o caldă simpatie. Pe alocurea atinge coarde de-o viuă rezonanță pentru luptele noastre naționale.

»Știm prea bine — a zis Papa — că precum peste tot viața creștinului aici pe pământ este o viață de neîncetată luptă, așa și viața noastră se petrece între mari greutăți; fie-vă însă de întărire revederea urmelor gloriosului vostru trecut, iar de altăparte ocrotirea, care totdeauna ați avut-o la scaunul apostolic și care ocrotire nici pe viitor nu vă va lipsi, să vă fie izvor de cea mai bună mângâiere și ajutor întru ajungerea izbândeii dorite«.

Cuvintele astea sunt remarcabile și liniștitoare pentru biserica gr. catolică română din punctul de vedere al individualității ei de drept public, care de asemeni a fost relevată de înaltul păstor.

Cremă de față „Elisabeta“ — de zi și de seară — rodă feței fragesimea tinereții, împiedecă formarea creștelor, face să dispară imediat piștrăile, petele de fect și tot felul de necurățenii ale pielii. Prețul 1 și 2 cor.

Lapte de orin „Elisabeta“, contra tuturor boalelor de piele și a defectelor frumuseții, efect sigur. Prețul 1 cor. 20 fil. Spirit de păr „Elisabeta“ după o folosire de câteva zile împiedecă formarea mătreței, întărește rădăcinile bolnave ale părului. Prețul 1 cor. 60 fil.

„Buzodol“ contra asudării picioarelor și a mâinilor — după o singură folosire, efect sigur și în cazurile cele mai grave. Prețul 1 cor.

Singurul deposit la fabricantul. Comandele din provizorie se îndeplinesc punctual. La o comandă de 10 cor. nu se încotește împachetarea și porto.

Lemle József, farmacist.

Farmacia la „Regina Elisabeta“
laborator medical și cosmetic
reged, Csongrádi sugár-ut.
Comandă preparatele celebre cu efect experimental
în laboratorul cosmetic și cunoscut sub
numele „Elisabeta“.

NOUȚĂȚI.

ARAD, 16 Iunie n. 1908.

— Un articol tendențios. Suntem obișnuiți a cei în presa maghiară cele mai tendențioase, mai false articole, cele mai sfruntate neadevăruri. Articolul de fond însă, din numărul de azi, Marți, alui *Budapesti Hirlap* întrece în falșitate, în recredință și falsificarea adevărului, pe toate. Luând drept bază un articol apărut în ziarul nostru, în care arată necesitatea strângerei șirurilor, trebuința unei acțiuni mai vii, pulsante, în provincie — mai ales în fața proiectului nou alui Apponyi — ziarul imperialismului maghiar ne dă, cu o lovitură, gata. Cică acum s'a sfârșit cu politica noastră, a celor *ultraști*, acum poporul ne-a întors spatele... Acum neamul românesc s'a convins de fericirea pe care i-o aduce Apponyi (câtă nerușinare a afirmă acesta! Nota Red.).

Sigur nici *Budapesti Hirlap*, nu crede ceace înșiră, cu atâta îndrăzneală, pe patru coloane și jumătate. D'acea nu mai pierdem timpul a mai dovedi cât de neserioase, flecare sunt cele înșirate de numitul ziar, nu mai cercăm să învederăm ceace se învederează de sine: că noi în articolul nostru ne-am plâns numai contra indolenței multora dintre *conducătorii* din provincie, iar nu am desperat nici odată în soarta neamului, a *poporului* în care rezidă atâta putere și bunătate! Astfel de articole, ca acesta din *Bud. Hirlap* ar avea menirea să inducă în eroare pe ai noștri. Noroc că nime nici nu se miră nici nu pierde timpul de a medita asupra unor astfel de întorochiri false, cari numai cei slabi de tot sau — proștii le vor crede.

— Comisar la examenul de maturitate pentru gimnaziul din Brașov în locul lui Moldován Gergely, care a demisionat a fost numit *Szentimrey István*, directorul gimnaziului de stat din Sibiu.

Epoziție de copii în Poiana. Harnica *Reuniune română agricolă sibiană* sub conducerea prezidentului ei Panteleon Lucuța și a zelosului ei secretar dl. Vict. Tordășian proiectează să aranjeze a treia expoziție de copii, în comuna Poiana. Reuniunea a adresat primăriei comunei Poiana un călduros apel, solicitând sprijinirea acestei expoziții atât de laudabile.

— Nemuritorii pantheonului englez. În pantheonul dela Westminster se vor face mai multe exhumări, deoarece e atât de plin, încât nu mai încap nici osemintele fostului ministru președinte Campbell Bannermann — și astfel s'a ivit necesitatea că să fie mărit. Fără să voim, ne vine în minte întrebarea: Cări sunt mărimile acelea multe, englezești, din cauza cărora uiașul pantheon a devenit mic, încât nici osemintele bietului Campbell nu mai încap?... Ridicăm, îngrași, vâul trecutului și prezentăm lumii câțiva dintre nemuritorii englezi:

»Nemuritorul« Christophor Antsy a ajuns în pantheon fiindcă a compus un conspect al stațiunilor balneare. Nu cumva vor ajunge încă în pantheon alții, cari fac conspecte diferite: conspectul stațiunilor hidroterapice, conspectul caselor de alienați, etc?... Un alt nemuritor, Jonas Han-Way, are și el un merit mare: că a umbliat pentru întâia dată, în Anglia, cu — umbrelă... Dar, prin analogie, ar trebui trimiși în pantheon și alții, cari pentru întâia dată au umbliat cu — șoșoni, cu binoclu, cu pălărie panama și pantofi de vară?...

Și până când pantheonul din Paris strălucește în aureola, pe care i-o împrumută figura glorioasă, mare, alui Napoleon, până când pentru un lăcaș în acest adevărat pantheon tocmai acum se bat, se schinjuesc oamenii în Franța, e vorba de așezarea lui Zola în pantheon — până atunci în pantheonul englez își dorm somnul de veci bucătar, camerieri, aprozi, colecători de monede, ba între nemuritorii pantheonului englez este un cinstit burghez, care are un mare merit: că — a trăit 152 de ani... Ar trebui, decă englezii ar rămâne consecvenți, trimiși în pantheon toți moșnegii, cari au împlinit o oarecare vârstă: 100 sau 150 de ani. Atunci foarte mulți și ar da silința să-și lungească cât mai mult viața, ca să

ajungă, cu siguranță, în — pantheon!... O, ce pantheon!...

— Hej Tulpán! Statistica oficială arată, că în cele dintâi patru luni ale anului curent din Austria s'a importat postav în valoare de 126 milioane cor. Foarte mulți *»patrioși«* poartă la butonieră *»bumbușca tulpăne«*, pe postav din Brün și sar la csárdás-uri în pantaloni de Reichenberg, strigând *»kuiya nimet«* nici un crețar ungureac nu vei mai primi!

La vorbe precum se vede au devenit acești *»patrioși«* tot mai mari, în faptă însă rămân în cele mai multe cazuri datorii — creitorilor *»patrioși«*.

— A doua academie bohemă. În ședința ultimă a congresului medicilor și naturaliştilor bohemi (ținut la Praga, s'a zduș următoarea rezoluție:

»Congresul medicilor și naturaliştilor bohemi întruniți în congres în zilele de 9—12 Iunie pretinde înființarea unei noi universități boheme. Hotărîrea congresului se va tipări în limba franceză în formă de memorandum și se va trimite tuturor deputaților din Reichsrath, universităților, academiilor și tuturor așezămintelor culturale.

— Patrioșii noul. Vasile Berindan originar din Baia-Sprie, Amalia Berclu, originară din Kéző, Petru Bozeșan originar din Aló Kazracs, Constantin Lucus originar din Tot Szentmarton și-au maghiarizat numele în: Berény, Kis, Bánya, Lukács și Bográr.

Alături de aceștia să găsec următoarele familli ilustre: Leikovits Lantos, Ganz Gáspár, Iritz-Várnai, Kohn-Kovács, Hirschfeld Hegedüs etc.

Ni-se privește holda tot mai mult de polomidă și buruienii.

— Un semnal de alarmă al împăratului Wilhelm. Pe baza informațiilor primite dela corespondentul său din Berlin *»Dortsmunder Zeitung«* comunică astfel de știri, care de se va adevăra va produce cea mai mare consternație în cercurile politice din lume. Conform acestora, împăratul Wilhelm după ce a inspecționat cavaleria pe locul de exercițiu dela Döberitz, a zis în prezența atașșilor militari străini următoarele:

— Situația în care ne aflăm este foarte critică. Se pare că voiesc, să ne înconjure și să ne atace. Vom avea atâta putere, ca să respingem ori și ce atac. Germanul nu s'a luptat nici odată mai bine decăt, atunci când a fost atecat din toate părțile. Să vină ori și cine vom sta gata!

Numitul ziar, știrea aceasta, pe care corespondentul său a aflat-o dela un ofițer din Statul major german, o comunică cu rezervă.

— Țarina suferind de boală de inimă. Ziarul francez *Matin* are informațiuni că țarina Rusiei suferă de boală de inimă. Picloarele îi sunt unflăte: trebuie să stea, partea cea mai mare a zilei, în pat. La Reval a fost mai pentru a nu da lansă. La întrevăderea cu președintele Fal-lières, tot dela Reval, țarina nu va lua parte.

— Groaznică nenorocire pe mare. Firul telegrafic aduce știrea unei groaznice nenorociri întâmplată pe mare. În apropierea insulei Marunda (grup. Celebes) un ciclon înfricoșat a înecat 8 vapoare. În aceste vapoare erau lucrători malariei; bărbați, femei, și copii, în total cam 500 de înși. Valurile mării în ziua următoare au aruncat la term sute de cadavre.

x Sticlărie, porcelanari, lămpi și obiecte de lux de argint de china se pot procura pe lângă prețuri fixe și de încredere la urmașul lui Müller Somlyai, Kolozsvár, Kossuth Lajos utca 4 sz., care e furnizorul mai multor institute, întreprinderi și corporațiuni. Candelambre de biserică, lămpi suspendate 2 fl. 50, 12 pahare de apă cisălate 72 cr. *Vă rugăm să fiți atenți la firmă.*

Concert, petreceri.

— »Reuniunea sodalilor Români din Cluj« invită cu toată onoarea la concertul ce-l va aranja Duminecă, în 21 Iunie n. 1908 în sala cea mare de jos a hotelului *»Central«* din loc. Inceputul precis la 8 ore seara. Venitul curat e destinat pentru ajutorarea sodalilor în caz de morb. Suprasolvirile să primesc cu mulțămintă și să vor cvita pe cale ziaristică. Cluj, la 12 Iunie 1908. *Comitetul.*

Proiectul al doilea al lui Apponyi — primit.

— Raport telefonic din Camera. —

Budapesta, 16 Iunie

În ședința de azi, ni a fost rezervată surprindere mare: proiectul Nr. 2, alui Apponyi, despre instrucția gratuită, a fost primit din partea camerei, în general. Urmează deci numai discuția specială. Au vorbit din partea românilor dr. St. C. Pop, arătând în termeni energici, că scopul proiectului este numai *»maghiarizarea«* Ministerului Apponyi, din nou a adus o lege, pe socotina naționalităților.

Al doilea orator român e V. Damașcare care combate asemeni cu tărie proiectul. Recunoaște dreptul de control al statului, nu însă volnicia i cu care caută să ne scapească autonomia noastră național-culturală. Vorbirea a produs bună impresie.

Vázsonyi vorbește în spirit liberal. Mește domnia actualului guvern o cănuare a politicii nefaste alui Tisza. A îndrumat la ordine de președintele Juncturii Ministerului Apponyi ține o vorbire de calibru mare, declarând că politica lui ce privește școala, e continuarea politicii lui Eötvös, marele ministru de cultură, căutezanță a se asemăna cu acesta! — (Nota Red.) Roagă camera să primească proiectul. (Mari ovațiuni. Naționaliștii protestau în mod demn!)

Ne mai fiind notat nime la cuvântul *»proiectul se primește, în general, cu o modeste sdrobitoare, totuși însă cu modificări«* între cari sunt mai multe de ale deputatului național Iuliu Maniu, care a condus negocierile cu guvernul.

Urmează în dezbateri mai multe proiecte și propuneri (despre prăsierea lor, propuneri a comisiei de imunitate). Restul ședinței nu prezintă absolut un interes.

Ședința se ridică la orele 2 d. u.

Comerciu.

Bursa de mărfuri și efecte din Budapesta.

Budapesta, 16 Iunie

INCHEREA LA 1 ORĂ:

Grâu pe Oct. 1908 (100 kg.)	23.06—23.08
Seacă pe Oct.	19.16—19.18
Ovăș pe Oct.	16.58—16.60
Grâu pe Iulie 1908	23.62—23.64

Prețul cerealelor după 100 kg. a fost următorul:

Grâu	
De Tisa	23 K. 95—25 K.
Din comitatul Albei	25 » 05—25 »
De Pesta	23 » 75—25 »
Bănățenesc	23 » 65—25 »
De Bacica	23 » 95—25 »
Săcară	20 » —20 »
Orzul de nutreț, cvalit. I.	13 » 50—13 »
» de cvalitatea II.	13 » 10—13 »
Ovăș de I.	15 » —15 »
» » II.	14 » 80—15 »
Cucuruz vechiu	» — »
» nou	13 » 40—13 »

Redactor responsabil provizor Sever Bolintineanu
Editor proprietar George Nichilă

„Wällischhof“

sanatoriu

aranjat după sistemul dr. Lahman, cu întocmirile moderne ale terapiei fizice și dietitice, jumătate oră depărtare de Viena în *»regiune romantică«* și în natură.

Posta și telegraf: Maria Enzensdorf (bei Wien)
Cu deslușiri și prospecte stă la dispoziție recțiunea și medicul șef al stabilimentului

Dr. Marius Sturzenegger

AVIZI!

La însoțirea economică-comercială »Murgurul« din Elisabetopol, (Erzsébetváros) se caută ca **conducător un tânăr român** absolut de vre-o școală agronomică superioară.

Reflecții sunt rugați ași comunica condițiunile.

Numai e emigrare!

pentru că și la noi poate câștiga ca'n America, dacă se ocupă cu industria noastră de casă.

Dă lămuriri prima întreprindere din Ungaria de Sud de mașină de împletit în casă

Kötögép vállalat, Szeged,
strada Iskola nr. 18.

Prăvălie de export „Mercur”

Cea mai bună și mai tare coasă din lume e totuși celebra

Coasa „TRANSVAL”

și numai aceea e veritabilă pe care e marca celor trei conducători ai Burilor.

Să nu neglijeze nimeni dar să o comande această coasă dela singurul neguțator

Grauer Mihály

Mercur Kivittell Áruház — Kőbánya
Ohegy utca nr. 9.

Prețurile acestor coase celebre:

De 60 cmtr . . .	— fl. 95 cr.
De 65 " . . .	1 " — "
De 70 " . . .	1 " 05 "
De 75 " . . .	1 " 10 "
De 80 " . . .	1 " 15 "
De 85 " . . .	1 " 20 "
De 90 " . . .	1 " 30 "

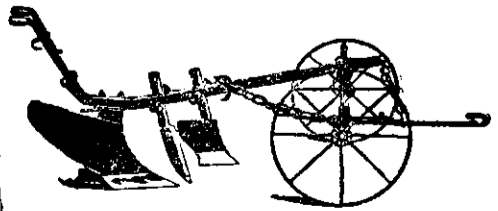
După fiecare 10 bucăți se dă una rabat la 20, de bucăți 2 coase gratuit și două tablouri frumoase de rășoi, deja la 5 bucăți plătesc eu porto.

științez pe on. public că mi-am mutat măcelăria pe Szabadság-tér în edificiul vechiu unde, vind carne proaspătă de ore cu 68 cr. Untură curată cu 68 cr., slănină, 168 cr., șunca afumată cu 90 cr. înainte 80 cr. sticle 90, coaste 72, picioarele cu 60, mațele cu cele mai favorabile prețuri de zi. Mațe și săpun uscat de casă, varză acră, napi crastaveți și țiperci se pot căpăta în măcelăria lui **Garay Gyöly**, în Arad pe Szabadságtér.

Prima societate de pluguri din Chichinda-mare.

Kimpanov Paia

Nagykikinda.

recomandă plugurile de prima calitate, cele mai practice, fabricație maghiară. Rugăm să cereți catalog de prețuri. Industrie maghiară. —

Czernoczky Mihály

magazin de ghete.

pentru dame și bărbați.

ARAD, Kossuth utca 67.

Fabricație proprie.

Prețuri ieftine.

Ghete de șevro pentru domni	12-40 cor.
„ „ „ „ box „ „ „	11-60 „
„ „ „ „ șevro cu bumbi p. dame	10-90 „
„ „ „ „ cu șirete pentru dame	9-60 „
„ „ „ „ box cu șirete p. dame	8-30 „
„ „ „ „ pele de vițel p. dame	7-60 „
Jumătăți de șevro brun	9-00 „
Jumătăți de șevro	7-60 „
Jumătăți de căprioară	6-40 „
Ghete tari de muncitori dela	7— cor.
Ghete de copii dela	3— cor.

Prăvălie românească.

Gabor Bereș

CLUJ, (Kolozsvár) Kossuth Lajos u. 7. Telefon 654.

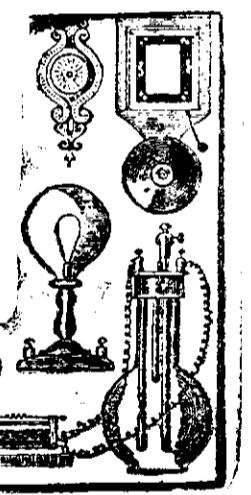
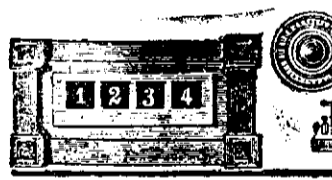
Montare de iluminat cu electricitate, montare de telefon, sonerii electrice, parafulgere.

Magazin stabil :

lămpi în formă de lustru, și de brațe de pereți

precum și tot felul de obiecte pentru electricitate

Reparaturile le săvârșesc pe lângă garanție așa în loc, ca în provincie.

Primul salon de corsete în Sibiu Premiat.

Recomandă tot felul de corsete fine și elegante după măsură

Deposit bine asortat în 40 de feluri de corsete (și tot felul de articole de felul acesta) fason particular totdeauna în rezervă. Cu stimă.

J. Oschanitzky.
Bretterpromenade Palais Habermann.
Fason bun.
Prețuri reale.

Se nu mai suferi nimeni!

pentru că poți scăpa de ori-ce durere provenită din răceală prin vestitul

Spirit de gheață (jégzesz).

E singura mângăiere pentru cei ce sufer de podagră ischiași și reumă.

Nu este numai un medicament indispensabil de casă, dar din cauza efectului grabnic și radical chiar o minune.

Di învățător-director **Z. Szöke Albert** din Panczélcséh îmi scrie următoarele:

Spiritul de gheață l'am primit cu mulțămintă; mi-a făcut o mare bucurie, că în trei rânduri și anume la o durere de măsea, la durere de stomach, la durere de înțepenirea gâtului și odată la durere de cap l'am folosit cu deplin succes. Il recomand călduros ori-și-cui, căci e o adevărată binecuvântare pentru cei-ce sufer.

Mai cer 3 sticle mari.

Durerea de dinți și de cap înceată deloc de el.

La oboseală, simț de slăbiciune, la esofarea după lucrul greu, la împunsături din coastă, la scrintituri, la dureri de stomach, de plept și la dureri de foale etc, după o singură frecare omul se simte ca de nou născut.

Minunatul **Spirit de gheață** a întrecut D-Tale — toată așteptarea mea, drept aceea mai cer șese sticle mici din acest medicament escelent. Cu deosebită stimă

Kékellő Josif László, paroch

Dragă Dle apotecar! Binevoește a-mi trimite cu rambursă șase sticle mici din vestitul

Spirit de gheață (jégzesz)

cu întoarcerea poștei; căci au un efect foarte bun și se pot folosi cu un mare rezultat: și-l recomand foarte călduros ori-și-cui.

Dumnezeu să trăiască pe inventatorul spiritului de gheață.

Atkár Bander Gábor, măsar

E cu neputință a înșira nenumăratele epistole de recunoștință și mulțămintă, prin cari e laudat **spiritul de gheață.**

Aceste puține specimene dovedesc escelența și marea lui răspândire într'un timp foarte scurt, încât deja are și imitatori.

Inventatorul și unicul său fabricant este:

Szémann Ágoston

apotecar

HATVAN.

3 sticle mari sau 6 sticle mici trimit franco ori-unde.

Prețul: 1 sticlă mare 1 cor. 20 fil., sticlă mică 60 fil.

Fie-care sticlă e sigilată și numele inventatorului se află atât pe sticlă, cât și pe avisul de folosință.

Pe postă numai 3 sticle mari sau 6 sticle mici se poate trimite.

Să ne ferim de imitațiuni.

Opawski Jozsef

prima fabrică de trăsuri de copii
în Ungaria de sud.

TIMIȘOARA. — Jozsefváros.
Misits utca 2 sz. Hunyadi utca sarok.

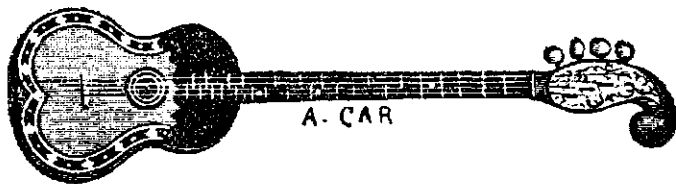
Ține în deposit
trăsuri de copii
fabricațiune proprie, dela cele mai
simple până la cele mai împo-
dobite cu prețuri favorabile.

Tot așa primește tot felul de
reparaturi în bransa aceasta.

Cea mai bună fabricație și cel mai ieftin izvo
de a-și procura cineva instrumente mu-
zicale de tambură

Andrija Car

Ruziena ul 1. **ZAGREB** Vlaska ul 22.

Iși recomandă tamburele fabricație excelentă dela cele
mai simple până la cele mai complicate cu preț moderat.
Preț curent trimit gratuit și porto franco.

Condiția cea mai principală a frum-
seței femeiești e pelița fragedă!

Mijlocul cel mai eficace și potrivit pentru a obține aceasta sunt:

Crema „Angyal“
cu efect uimitor, nestricăcioasă, prețul 1 cor.

Săpun „Angyal“
cu miros excelent, curat de fiori, prețul 70 fil.

Pudra „Angyal“
singura pudră care păstrează prăgezimea pielii
se lipește de față și nu se observă. Prețul 1 cor, 20 fil.

Regenerator de păr american

de Dr. HYAM.

Redă părului încăruntit culoare ori-
ginală (nu e vâpseală).

Prețul 1 cor, 50 fil.

Cremă de lapte de roze

face mâinile fine. Prețul 30 fil.

Le prepară:

Dr. Vámos și Fűredi

drogherie și parfumerie.

PÉCS.

PÉCS.

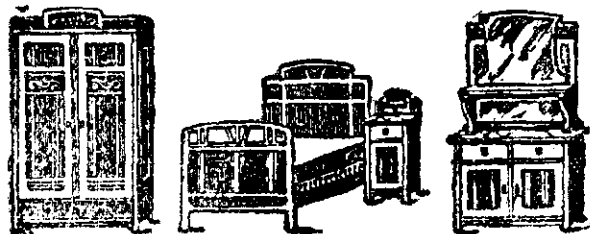
Gergely István,

măsar de edificiu și mobile de artă.

Fabrică cu desenuri patentate.
Kolozsvár, str. Monostor nr 70

Se recomandă publicului din loc și
provincie: primește montarea edificelor
a odăilor și bucătărilor, precum și ca-
fenele, biurouri, și prăvălii mai departe
lucrează portale după desenul dat sau
după desenul propriu dela cele mai sim-
ple până la cele mai complicate cu preț
favorabil și executate cu punctualitate.

Lucrul bun și frumos nu e scump.

Masă de desen patentată
atât pentru școli cât și pentru
scopuri particulare, potrivită
pentru orice formațiune
polară. — Primesc aranjamente
bisericești, a școalelor
locuințelor, a cafezelor
reaurilor etc. după modele
sau după desene proprii
cea mai simplă execuție
până la cea mai complicată.

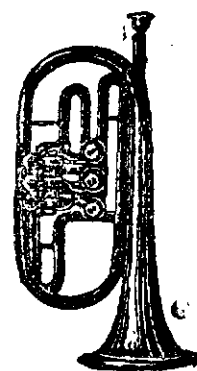
Carl Raab

Cel mai mare magazin cu aparat de muzică din comit.

Bácsbodrog.

Zombor, str. Zrinyi.

Ujvidék, str. Duna 5 (lângă Promenadă).

Aparate fabricate proprii și anume:
vicare, celo mari, mici, trambiiți, flaute,
clarinete, tobe mari și mici, baș-tam-
bure de rangul întâi, harfă de forma
ferei, — le recomand cu toată căldura.
Harmonice, gramfoane, fonografe și
alte asemenea aparate, atât cu corzi de
piele cât și de oțel din țară cât și
străinătate în cel mai mare asortiment.
Drege orice aparat muzical, specialiști
are la dispoziție.

Catalogul prețurilor trimit ori cui gratis
și franco.

Atrag mai ales atențiunea on. public asupra atelierului meu de
reparaturi special și cu puteri excelente de lucru, unde se repară
tot felul de instrumente în mod special și sub supravegherea
mea personală pe lângă probă și garanție.

Grósz Nagy Ferencz,

farmacia
dist. DEBRECZEN, Sas-u. 8, „Arany egyszervu”.

Recomandă medicamente speciale preparate.

Numai există reumă!

Cine voinște să scape de orice soi de reumă
și de tot felul de dureri externe să cumpere o
sticlă mare din renumitul **Balzam Regesc**
(Király Balzsam) al cărui efect vindecător recunoscut
de medici. 1 sticlă mare 2.65
cor. cu îndrumare. 3 sticle mari
6.65 cor. cu îndrumare, porto
franco cu rambursă. Patentat, în
nenumerate spitale de frunte se
aplică ca cel mai eficace medica-
ment. Numai există reumă!

Hajdusági
Bajuszpejű.

Védjegy.

MUSTAȚA E FRUMOASĂ

dacă întrebuințezi

POMADA HAJDUSAG

cea mai bună pentru creșterea și
potrivirea mustețelor, pregătită
din materie neunsuroasă. Efec-
tul se vede foarte iute și
cu siguranță. Scutit prin lege.
Un borcan 30 fil. Prin postă
se trimit numai 3 borcane cu
2.15 Cor. Cu rambursă gratuit.

MEDICAMENT

PENTRU VOPSIREA PARULUI

în culori blond, brunet sau negru. Efect la moment.
O singură vopsire e de ajuns, ca părul sau musta-
ța o lună să aibă culoarea ce o dorește. Nu înă-
sprește părul. O sticlă cu medicament pentru ori
și ce culoare 4 cor.